

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Dubium V. De tempore, quo præscribitur adversus Principem, vel ejus
Fiscum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

vilegiata existat, ut non nisi quadragenariam præscriptionem patiat, nihilominus tamen, dum contra aliam præscribit, non exercet suum privilegium, nec ullum jure concessum est Ecclesiæ præscribenti, sed ei soli, *contra quam præscribitur*, ac subinde merito hæc contra illam privilegio uti potest; quia, propriè loquendo, cum non concurrant privilegia in specie, non concurrunt duo privilegiati, sed ille solus privilegiatus dicitur, qui in privilegiū ad actum reducit, juxta *L. ult. ff. ex quibus causis major*. sic Abbas in dict. c. *ad aures. num. 3.* Felinus *ibid. numer. 29. & alii.*

2436. Præter hæc not. quando in c. *illud* dicitur: *licet quidem canones comprobent triennem*, nimirum præscriptionem immobilium contra Ecclesias (intellige Romanâ inferiores) notari, quod datâ contrarietate, seu varietate canonum recurrendum sit ad Ecclesiam Romanam, & tenendum, quod stylus Curie illius servat, c. *ex literis, de constit. & c. quàm gravi, de crimin. falsi*; Canones autem illi, qui etiam adversus Ecclesiam admittunt præscriptionem *triennem*, habentur 6. q. 3. c. 1. & 2. qui hodie non tenent; quamvis saluum maneat, quod supra c. 1. statuitur, ut Episcopus, qui locum alienæ Diæcesis ad fidem convertit; intra triennium illum possit præscribere contra aliam Ecclesiam, de quo V. num. 2430.

2437. Not. 2. privilegium, ne immobilia Ecclesiarum minori tempore, quàm quadragenario præscribantur, procedere. i. sive privatus, sive Ecclesia contra Ecclesiam præscribat; ex dict. à n. 2434. Deinde etiam procedere de præscriptione immobilium pertinentium ad Monasteria, Hospitalia, vel alia loca *Religiosa*; nam hæc omnia in materia privilegii veniunt nomine *Ecclesiæ*, ut alibi diximus, & constat ex Authent. *quas actiones*, à nobis relata superius n. 2398. tertio procedere, ne minori tempore præscriptio vim habeat contra actiones competentes Ecclesiæ, vel loco religioso, ex legato, vel donatione facta ad pias causas, ut constat ex ead. Authent. *quas actiones*; aliud est de bonis *Ecclesiasticorum*, non *Ecclesiasticis*, sed *patrimonialibus*; nam privilegium istud in hac materia concessum Ecclesiis, ea-

rumquè bonis, non extenditur ad personas, nisi ratione bonorum, quæ *Ecclesiastica* sunt; non, quæ præciè *Ecclesiasticorum* sunt; sic Abbas in c. *Sanctorum b. t. n. 6.* & alii.

Not. 3. quandoquæ fieri, quod jus commune resistat præscribenti, & assistat contra illum agenti; quandoquæ autem resistat quidem illi; non assistat tamen illi; & tali casu dubitari, num exceptio præscriptionis, agenti v. g. petitorio in causa decimarum, ritè ac legitime opponatur? Sed hanc quæstionem resolvimus superius.

Not. 4. Privilegium Ecclesiæ Romanæ (quod contra ipsam non procedat, nisi præscriptio 100. annorum) intelligi de præscriptione, quæ *directè*, ac principaliter tendit ad præscribenda illius bona; non autem solum *indirectè*; puta, si contra Usufructuarium, qui jus utile habet in bonis Ecclesiæ Romanæ, salvo jure directo hujus; sic gloss. in c. *ad audientiam* 13. b. t. V. *Principaliter*; & Abbas *ibid. num. 22.* nam in tali casu sufficit præscriptio temporis ordinarii, cum non sit contra Ecclesiam; aliud est, si quis ex bonis alterius jus haberet nomine *Ecclesiæ Romanæ* percipiendi censum annuum; nam in hoc casu non procederet præscriptio, nisi centenaria; sic enim læderetur directè jus ipsius Ecclesiæ Romanæ; & de hac agitur dict. c. *ad audientiam*.

DUBIUM V.

De tempore, quo præscribitur adversus Principem, vel ejus Fiscum?

A D hujus quæstionis resolut. not. quin- que communiter statui classes bonorum Principi competentium. 1. quæ illi competunt in recognitionem supremæ ejus potestatis; & hæc nullo tempore præscribi possunt; ut dictum est supra n. 2313. 2. quæ ipsi ratione dignitatis, & specialis prerogativæ reservantur. 3. quæ sunt annexa coronæ Regni: 4. quæ pertinent ad Fiscum Principis; 5. quæ ipsi, ut privatæ personæ competunt; sic Covarr. in *Regul. Possessor. p. 2. q. 2. n. 7.*

Not. 2. ex bonis Principi competentibus ratione suæ dignitatis, reservata quædam esse, quæ Princeps nunquam communi-

municare solet, aut concedere ulli subdito; ut leges condere totum Regnum obligantes, monetam nomine proprio cudere, ad ipsum ultimam appellare, potestas procedendi in causa, appellatione remota, revocare sententiam, quæ transivit in rem judicatam.

2442. Quædam, quæ ad jurisdictionem Principis pertinent, & ab eo quandoquæ, etsi raro, subditis concedi solent; cujusmodi sunt vestigialia, & tributa imponere, legitimitate illegitimos, creare tabelliones, veniam ætatis minoribus concedere, infamem restituere pristinae famæ, remittere poenam delicti, si pars adversa non sit læsa, punire malefactores ultimo supplicio; & universim ea, quæ ad merum, & mixtum imperium in quocumquæ gradu spectant. V. Castropalaus de Justitia in genere tom. 7. D. unica, p. 22. §. 14. & alii. Inter bona verò, quæ Principi competunt ratione coronæ, numerari saltus ferarum, prata, & pascua, prædia urbana, & rustica, castra, Urbes, &c.

2443. Not. 3. bona vacantia, & fisco denuntiata, sed nondum incorporata, esse illa, quæ fisco debentur ex morte alicujus sine legitimis hæredibus defuncti; nam illis deficientibus fisco succedere alio loco tradi solet; his prænotatis:

2444. Resp. 1. bona, quæ competunt Principi in recognitionem supremæ potestatis, nullo tempore præscribi; constat ex dict. n. 2313. & tradit Panormit. c. cum nobis. n. 12. de præscriptionib. Decius, cons. 303. col. Andr. Fachinæus l. 13. c. 81. Molina tr. 2. D. 74. conclus. 2. Lessius l. 2. c. 6. D. 12. num. 41. & habetur L. competit. C. de præscript. 30. annor. quia, ut rectè tradit Molina cit. D. 74. conclus. 3. præscriptio subditorum, omnem suam vim habet ex voluntate sui Principis, nequæ ad alia extendi potest, quàm ab ipso fuerit constitutum; non enim subditi aliis legibus, quàm sui Principis reguntur; at verosimile non est, imò nec rationi consonum, leges aliquas à Principe constitui, quibus subditi à recognitione suæ supremæ potestatis eximantur.

2445. R. 2. bona, quæ Principi competunt ratione suæ dignitatis, si sunt primæ classis, de quibus n. 2441. nunquam præscribi, propter eandem rationem, quæ data est præced. num. sic Molina cit. D. 74. se-

cus est de bonis secundæ classis in n. 2442. prout habetur in c. super quibusdam. §. præterea, de Verbor. significat. sic Covarru. ad reg. possessor. 2. p. §. 2. n. 8. & §. 3. à principio; Lessius l. 2. c. 6. D. 12. n. 41. Fachinæus l. 13. c. 81. & ad hanc præscriptionem sufficere tempus quadragenarium cum titulo, ut tradit Castropal. cit. §. 14. n. 7. ubi etiam assignat discrimen privilegii concessi Civitatibus, requirentis 100. annos, pro bonis competentibus ex hæreditate, legato, donatione, fideicommissio, empto.

Resp. 3. bona Principi competentia ratione coronæ, ex hæreditate, legato, donatione, fideicommissio, empto, præscribi posse, sed tempore solum centenarium cum titulo; sine titulo, solum tempore immemoriali; quæ verò alio titulo, secus; ratio sumitur in hoc casu à Privilegio civitatibus concessio, quoad bona ex illis titulis; sic Castropal. cit. num. 8. & post illum Pirhing h. t. num. 104. sic enim sunt bona regni.

R. 4. res fiscales, seu mobiles, seu immobiles, vacantes, & denuntiatas, contra Fiscum præscribi spatio quatuor annorum; ita constituit Constantinus Imperator in L. 1. C. de quadriennii præscriptione, ibi: notum est, à fisco quæstionem, post quadriennium continuum, super bonis vacantibus inchoandam non esse. In hac materia aliam quoquæ constitutionem edidit Zeno Imperator L. 2. C. eod. quæ in compendio habetur §. fin. instit. h. t. ubi etiam continentur, quæ Imperator illi adjecit, ibi: Edicto D. Marci cavetur, cum, qui à fisco rem alienam emit, si post venditionem quinquennium præterierit, posse Dominum rei exceptione repellere. Constitutio autem divæ Memoræ Zenonis (quam retulimus) bene prospexit iis, qui à fisco per venditionem, aut donationem, vel alium titulum accipiunt aliquid, ut ipsi quidem securi statim fiant, & victores existant, sive experiantur, sive convēniantur; adversus autem sacratissimum ærarium usquæ ad quadriennium liceat iis intendere, qui pro dominio, vel hypotheca earum rerum, quæ alienatæ sunt, putaverint sibi quasdam competere actiones. Nostra autem divina constitutio, quam nuper promulgavimus (& habetur L. 3. C. eod.) etiam de iis, qui à nostra, vel Ven-

2446.

2447.

rabilis Augustæ domo aliquid acceperint, hæc statuit, quæ in fiscalibus alienationibus præfata Zenoniana constitutione continentur.

2448. Circa istam dispositionem not. illam procedere de *fisco seculari*; nam quoad bona adversus *fiscum* etiam Ecclesiæ inferioris non procedit præscriptio, nisi quadragenaria, licet ei necdum incorporata sint, cum hoc universim procedat de actionibus *religioso loco* competentibus, ex c. 2. *h. t. in 6.* Jam autem loquendo de *fisco seculari*; not. 2. contra hunc, bona illi necdum denunciata, & ab alio bona fide possessa cum titulo, præscribi eo tempore, quo alia bona privatorum L. 18. *ff. de usufructu.*

2449. Not. 3. cum dicitur, quod Dominus, aut Creditor non possit Emptorem convenire, sed debeat *Fiscum*, in rebus ab hoc emptis, intelligendum, ubi agitur de proprietate, vel hypotheca rerum emptarum à *fisco*; aliud enim est in emptore hereditatis, L. 41. *ff. de jure fisci*, ubi dicitur, quod talis debeat actionem, quæ contra defunctum competebat, excipere. Not. 4. contra actionem *fisco* competentem propter non solum vectigal, præscribi quinquennio L. 2. *C. de Vectigal. & commissis*; exceptionem autem pecuniæ non numeratæ, nunc *biennio*; *insit. de lit. obligat.*

DUBIUM. VI.

Quo tempore præscribantur jura spiritalia?

2450. Questio 1. est, quo tempore præscribatur contra *Beneficiatum*, cujus præbendam, seu beneficium alius possidet? Resp. cum titulo, & bona fide præscribi decennio inter præsentem; vicennio inter absentes, *de jure communi*, nimirum sicut privatorum aliorum bona immobilia, de quibus n. 2421. dixi, *de jure communi*; qualiter autem id fieri possit præscriptione triennali, speciali dispositione regulæ 33. Cancellariæ, expositum est à n. 2408.

2451. Questio est. 2. quo tempore præscribatur jus eligendi? v. g. Episcopum ad Ecclesiam Cathedralē, &c. Resp. di-

stinguendum, an, si Glericus extraneus sit præscribens, & agat de præscriptione juris eligendi, exclusis aliis, quibus id jure communi competit? an tantum cœligendi, nimirum cumulativè, cum illis concurrente? in primo, cum jus commune præscribenti hoc casu resistat, requiritur cum titulo colorato (v. g. Privilegii Apostolici) præscriptio quadragenaria; sine titulo, immemorialis, per c. 1. *h. t. in 6.* in secundo autem sufficiunt 40. anni sine alio titulo, modò probetur scientia, & patientia domini; nam hic titulus in juribus incorporalibus sufficit, ut notat gloss. in c. *cum Ecclesia*, de causa possess. V. *Brevitatem temporis*; nam in hoc casu præscribenti non resistit jus commune.

2451. Questio est. 3. quanto tempore jus patronatus præscribatur? Resp. distinguendum, an agamus de præscriptione contra Patronum? an, contra Ecclesiam, ut, quæ fuit libera, evadat patronata? In. 1. sufficit præscriptio temporis ordinarii; sic Molina D. 70. & 75. *Less. l. 2. c. 6. D. 10. n. 3.* Layman. l. 3. *Summa, sect. 5. tr. 1. c. 8.* quia, si res rectè attendatur, in hac præscriptione non Ecclesiæ, sed privato, qui patronatum præterdit, præjudicatur. Ecclesiæ namquæ parum refert, hunc vel illum habere patronum; & fortè, qui possedit, utilior erit, quàm is, qui præterdit, minorquæ variatio evenit, si possidens in jure patronatus conservetur, quàm si eo dejecto alius tertius admittatur. Magis enim interest Ecclesiæ, ne absquæ ejus consensu novus fundatarius, aut emphyteuta mutetur, & tamen tempore ordinario diximus posse feudum, aut emphyteusim Ecclesiæ adversus privatum præscribi; ergo à fortiori poterit jus patronatus. Adversus Ecclesiastam autem non præscribitur nisi quadragenario cum titulo, vel tempore memoriam hominum excedente, quia jus resistit huic servituti. Sed hoc spectato jure antiquo intelligendum est, nam juxta *Trident. sess. 25. c. 9. de reform.* omnis patronatus exclusus est, qui non fuerit ex fundatione, vel dotatione Ecclesiæ, & ex authentico documento, & aliis jure requisitis ostendatur; de quo ex professo agimus l. 5. *tit. 38.*

